

4. Антіпова, К. О. (2024). Виклики розпізнавання текстів, згенерованих штучним інтелектом. У *Штучний інтелект у вищій освіті: ризики та перспективи інтеграції: Всеукраїнське науково-педагогічне підвищення кваліфікації* (с. 14–15). Одеса: Нац. ун-т «Одеська юридична академія», Центр українсько-європейського наукового співробітництва.

5. Ілійчук, Л. (2023). Вплив штучного інтелекту на якість освіти: можливості, виклики та загрози. *Наукові праці*, (1). <https://dnrb.gov.ua/ojs/npstudies/article/download/144/133> (Дата звернення: 19.05.2025)

6. Ілійчук, Л. (2024). Штучний інтелект і якість освіти: можливості, виклики та загрози. *Науково-педагогічні студії*, (8), 232–248. <https://doi.org/10.32405/2663-5739-2028-8-232-248>

7. Топузов, О. М., & Алексеєва, С. Г. (2024). Можливості використання штучного інтелекту в освітньому процесі закладів середньої освіти в умовах воєнного стану. *Український педагогічний журнал*, (1), 5–11. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2024-1-5-11>

Гладченко О.В.,
к.пед.н., доцент,
Ратушняк Т.В.,
к.ф.-м.н., доцент,
Луценко Н.О.,

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Державний податковий університет

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ЕКОНОМІЧНІ ПРОЦЕСИ

Штучний інтелект (ШІ) сьогодні стає одним із найважливіших рушіїв економічного розвитку в умовах масштабної цифрової трансформації, яка охоплює практично всі сфери суспільного життя та бізнесу [1]. Ця технологія, що базується на здатності комп'ютерних систем аналізувати великі обсяги даних, навчатися на їх основі та приймати оптимальні рішення, відкриває нові горизонти для підвищення ефективності та продуктивності у різних секторах

економіки. Результатом інтеграції ІІ у бізнес-процеси є не просто модернізація теперішніх систем, а суттєва трансформація моделей ведення бізнесу, створення інноваційних продуктів і послуг, а також формування нових ринкових ніш.

Важливо розуміти, що ІІ — це не просто інструмент автоматизації, а комплексна технологія, яка змінює підходи до управління даними, оптимізації операцій, аналізу ринку та прийняття стратегічних рішень. Наприклад, завдяки машинному навчанню та нейронним мережам підприємства можуть прогнозувати майбутні тенденції розвитку ринку, оцінювати поведінку споживачів та оптимізувати ланцюжки постачання. Це дозволяє не лише знизити витрати, а й оперативно реагувати на зміни в попиті, підвищуючи конкурентоспроможність і стабільність бізнесу.

Глобальні інвестиції в технології ІІ зростають із неймовірною швидкістю. За даними аналітичних агенцій, обсяг фінансування в цю сферу за останні роки збільшився в кілька разів і продовжує зростати, що свідчить про високу довіру бізнесу та державних структур до потенціалу цих технологій. Провідні консалтингові компанії PwC, McKinsey [3] та інші прогнозують, що до 2030 року внесок штучного інтелекту у світову економіку може сягнути від 13 до 16 трильйонів доларів США, що становитиме значний відсоток світового ВВП. Ці цифри демонструють не лише масштаб можливих змін, а й підтверджують, що інновації на основі ІІ — це драйвери економічного зростання і конкурентних переваг.

Однією з ключових переваг ІІ є його здатність до адаптації під конкретні потреби різних галузей і компаній [2]. Наприклад, у фінансовій сфері ІІ застосовується для ідентифікації шахрайських операцій, автоматичного оцінювання кредитоспроможності клієнтів та прийняття рішень в реальному часі, що допомагає знизити ризики та покращити якість обслуговування. У виробництві штучний інтелект використовується для прогнозного технічного обслуговування обладнання, що мінімізує час простою та знижує витрати на ремонт, а також для автоматизації контролю якості продукції, що підвищує рівень відповідності стандартам і зменшує кількість браку. У сфері логістики технології ІІ допомагають оптимізувати маршрути доставлення, скоротити час

транспортування та знизити витрати на паливо, що має суттєве значення для підвищення загальної ефективності ланцюгів постачання.

Крім традиційних сфер застосування, ШІ сприяє створенню абсолютно нових бізнес-моделей і сервісів. Зокрема, у роздрібній торгівлі інтелектуальні системи аналізують поведінку споживачів, прогнозують їхні вподобання і пропонують персоналізовані рекомендації, що значно підвищує рівень задоволеності клієнтів та лояльність. Цей підхід не лише допомагає збільшувати обсяги продажів, а й сприяє формуванню глибших взаємин між компаніями та їхньою аудиторією. У сфері маркетингу ШІ також використовується для аналізу ринкових трендів, оптимізації рекламних кампаній та підвищення їх ефективності шляхом більш точного таргетингу.

Разом із великими можливостями впровадження штучного інтелекту існують і значні виклики, які потребують уваги. Перш за все це етичні питання, пов'язані з використанням даних: забезпечення конфіденційності, уникнення упередженості алгоритмів, прозорість прийняття рішень. Усі ці аспекти є надзвичайно важливими для збереження довіри споживачів і суспільства в цілому. Додатково, автоматизація робочих процесів із використанням ШІ може призвести до значних змін на ринку праці, включаючи втрату деяких робочих місць і водночас появу нових професій, що вимагає адаптації освітніх систем і програм перепідготовки.

Впровадження інновацій на основі штучного інтелекту вимагає не тільки технічної готовності підприємств, а й відповідного стратегічного підходу з боку держав і бізнесу. Необхідно розробляти ефективні політики, які стимулюють інвестиції в цифрові технології, підтримують дослідження і розвиток у сфері ШІ, а також забезпечують належний захист даних і прав споживачів [4]. Лише такий комплексний підхід дозволить максимально ефективно використовувати потенціал штучного інтелекту для сталого економічного розвитку.

Таким чином, штучний інтелект стає ключовою технологією XXI століття, яка здатна докорінно змінити економічні процеси, створити нові можливості для бізнесу і підвищити рівень життя суспільства. Його вплив на продуктивність, інновації та формування нових ринків уже сьогодні відчутний у різних країнах світу [5]. Проте для повноцінного використання цього потенціалу необхідно активно

розвивати відповідну інфраструктуру, освітні програми та нормативну базу, що забезпечить безпечне та етичне впровадження ШІ у всі сфери економіки.

Список використаних джерел

1. Шрейдер, А. О., & Дмитрів, Б.В. (2017). Вплив штучного інтелекту на економіку та суспільство. *Маркетинг і контролінг: сучасні виклики підприємництва*: 141–143. <https://surli.cc/ktllml>
2. AFD. Artificial Intelligence: threat or opportunity? (2024). www.afd.fr/en/actualites/artificial-intelligence-threats-and-opportunities
3. McKinsey & Company. (2023). The economic potential of generative AI. <https://surli.cc/hxroyb>
4. Mike, T. (2024). 14 Risks and Dangers of Artificial Intelligence (AI). builtin.com/artificial-intelligence/risks-of-artificial-intelligence
5. McKinsey & Company. (2023). The economic potential of generative AI. <https://surl.lu/qytrcq>

Головач Н.,
к.е.н., доцент,
Боревич К.,

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Державний торговельно-економічний університет

ЕКОНОМІКА БЕЗ ЛЮДЕЙ? РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В АВТОМАТИЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ

Вступ. У сучасному світі економіка зазнає радикальних змін під впливом новітніх технологій, зокрема штучного інтелекту (ШІ) та машинного навчання. Ці інструменти стають потужними рушіями трансформації не лише виробничих процесів, а й інтелектуальних сфер, таких як фінансовий аналіз. Традиційні методи обробки даних, прогнозування та оцінки фінансової інформації, які ще донедавна потребували людської участі на всіх етапах, нині дедалі частіше поступаються місцем автоматизованим системам, здатним опрацьовувати великі обсяги даних з високою швидкістю та точністю.